

ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

THE 21st CENTURY LEADERSHIP SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING ORGANIZATION
WELL-BEING IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER SING BURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE

อาทิติยา เดชผดุง* ภูวดล จุลสุคนธ์ และ เสริมทรัพย์ วรปัญญา

Arthitiya Detphadung*, Phuwadon Chulasukhont and Sermsap Vorapanya

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี 15000

Program in Educational Administration, Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University,
Lop Buri 15000, Thailand

*Corresponding Author: E-mail: arthitiya.detphadung@gmail.com

รับบทความ 23 พฤศจิกายน 2567 แก้ไขบทความ 25 ธันวาคม 2567 ตอรับบทความ 19 มกราคม 2568 เผยแพร่บทความ มกราคม 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี 2) ศึกษาระดับสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี และ 3) ศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 269 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ และทักษะด้านความร่วมมือ 2) สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 1 ด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการเชื่อมโยงกับชุมชน ด้านทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพในที่ทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน และด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในการทำงาน 3) ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ และ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ สามารถทำนายสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ได้ร้อยละ 62.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21, สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) examine the level of leadership skills of school administrators in the 21st-century under Sing Buri Primary Educational Service Area Office; 2) explore the level of organizational well-being within educational institutions under Sing Buri Primary Educational

Service Area Office; and 3) investigate the leadership skills of school administrators in the 21st century affecting organizational well-being within educational institutions under Sing Buri Primary Educational Service Area Office. The sample for this study consisted of 269 individuals, selected using stratified and simple random sampling techniques. The research instrument was a set of questionnaires, and the data were analyzed using frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis using the Enter method.

Findings were as follows: 1) The overall leadership skills of school administrators in the 21st century under Sing Buri Primary Educational Service Area Office were rated at a high level. When considered by aspect, all areas were rated at a high level, and ranked from highest to lowest average score as communication skills, creativity skills, visionary skills, and collaboration skills. 2) The overall organizational well-being within educational institutions under Sing Buri Primary Educational Service Area Office was rated at the highest level. When considered by aspect, three areas were rated at the highest level, and one area at a high level, the order from highest to lowest average score was community connection, human resources, workplace health, physical work environment, and social work environment. 3) The leadership skills of school administrators in the 21st century, specifically visionary skills, collaboration skills, and creativity skills, significantly predicted organizational well-being within educational institutions under Sing Buri Primary Educational Service Area Office at 62.5% with the .05 level of significance.

Keywords: Leadership Skills, School Administrators in the 21st Century, Organizational Well-Being, Singburi Primary Educational Service Area Office

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ซึ่งการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยบุคคลหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะในส่วนของสถานศึกษา ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนสถานศึกษาไปได้ คือ ผู้บริหาร ปัจจุบันในการบริหารการศึกษานั้น ภาวะผู้นำ (Leadership) มีความสำคัญ มากกว่าการจัดการ (Management) (อภิรักษ์ นุพผาชื่น, 2563) ซึ่งภาวะผู้นำนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งต่อความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารมีบทบาทและความรับผิดชอบโดยตรงต่อการวางแผนการตัดสินใจการสั่งการดูแล การควบคุมให้บุคลากรของสถานศึกษาปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (บุษยมาศ ผาติ, 2563) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีทักษะภาวะผู้นำสูงมีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน โดยทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นกลไกสำคัญและตัวแปรหลักในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหารการศึกษาในยุคใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษายุคปัจจุบันจึงต้องมีความรู้คุณลักษณะโดดเด่นและเหมาะสม ประกอบด้วยความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะในบทบาทหน้าที่ คุณธรรม และประสบการณ์ในบริบทของการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ สามารถแข่งขันและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (นุสรา พูลสุด และคณะ, 2564)

องค์กรสถานศึกษาในปัจจุบันมีความตื่นตัวในการรับมือกับกระแสการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการเตรียมความพร้อมเพื่อให้องค์กรอยู่รอดและบรรลุเป้าหมายโดยการพัฒนาคณะกรและบุคลากรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับสุขภาวะองค์กรเกิดขึ้นเพื่อให้คนทำงานมีความสุขในการทำงานเพิ่มขึ้น มุ่งเน้นในการสร้างความสัมพันธ์ของบุคลากรให้มีความสุข ทำให้มีความผูกพันเกิดจากการรู้สึกว่าเป็นไปมีคุณค่าต่อองค์กรและคนจะทำงานได้ดีก็ต่อเมื่อมีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งจากที่บ้านและที่ทำงานซึ่งจะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีความสุขความรักในงาน และมีความศรัทธาต่อองค์กร จึงทำให้มีความสุขในการทำและพร้อมที่จะทุ่มเทแรงกายแรงใจอย่างเต็มความสามารถในการทำงานให้กับองค์กร องค์กรอนามัยโลก (World Health Organization: WHO,

2010) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบเกี่ยวกับสุขภาวะองค์กร ประกอบด้วย 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน (The Physical Work Environment) 2) สภาพแวดล้อมทางสังคมในการทำงาน (The Psychosocial Work Environment) 3) ทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพในที่ทำงาน (Personal Health Resources in the Workplace) และ 4) การเชื่อมโยงกับชุมชน (Enterprise Community Involvement) ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยการบูรณาการทักษะการเป็นผู้นำแบบเปลี่ยนแปลง ความฉลาดทางอารมณ์ การคิดเชิงกลยุทธ์ (เจษฎา นกน้อย และณัฐภูมิ โรจน์นิรุตติกุล, 2553) มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำเนินงานทำให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายในขณะเดียวกันให้ความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของบุคลากรจนเกิดเป็นสุขภาวะในองค์กร (ณัฐนันท์ อยู่สีมารักษ์ และสามารถ บุญรัตน์, 2561)

ด้วยความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จะสามารถนำมาใช้เป็นหลักการในการกำหนดกลยุทธ์นโยบายในการบริหารสถานศึกษาสำหรับการวางตัวให้มีทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการบริหารและมององค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษาเพื่อเป็นการสร้างองค์กรแห่งความสุขที่มีสุขภาวะในองค์กรที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
2. เพื่อศึกษาระดับสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
3. เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ ดังนี้

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงานริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสารเปิดรับแง่มุมใหม่ ๆ และสามารถนำความรู้ความชำนาญมาปฏิบัติงานบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสามารถจำแนกออก เป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication Skills) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างสม่ำเสมอ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังมีการวิจยรณญาณในการพิจารณาข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อต่าง ๆ โดยสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ เนื้อหาสาระในเจตนาของสื่อประเภทต่าง ๆ มีการจัดระบบสื่อสารที่ดีให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหลักการเลือกใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับองค์กร สามารถสร้างความเข้าใจในการสื่อสารของครูและบุคลากรทางการศึกษาในองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยมีส่วนร่วมช่วยในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของครูและบุคลากรทางการศึกษาในกรณีที่มีความขัดแย้งกัน นอกจากนี้ยังมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลในการประกอบตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ และสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบที่นำเสนอข้อมูลสารสนเทศให้กับครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Skills) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสรรหานวัตกรรมใหม่ มีการใช้นวัตกรรมที่ดีสู่การทำงานให้มีประสิทธิภาพในองค์กร มีการพัฒนาแนวคิดในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ไม่ยึดติดแนวคิดแบบเดิม และมีการคิดนอกกรอบแบบสร้างสรรค์ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำผลการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีภายในองค์กร

ทักษะด้านวิสัยทัศน์ (Vision Skills) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจในองค์กร สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่เพื่อนำไปกำหนดวิสัยทัศน์ในองค์กร สามารถสร้างกลยุทธ์ที่มีวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความต้องการของชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งยังสามารถสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจตรงกัน สามารถใช้กลยุทธ์การมีวิสัยทัศน์ในองค์กร เพื่อให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรตามเป้าหมายของวิสัยทัศน์ นอกจากนี้ยังมีการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร สามารถใช้วิสัยทัศน์ที่เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน และรับมือกับเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

ทักษะด้านความร่วมมือ (Collaboration skills) หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้สอดคล้องกับบริบทองค์กร มีการกระจายอำนาจ มอบหมายงานให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมมือกันกำหนดกติกาข้อตกลงในการปฏิบัติงานกันในองค์กร อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือภายในโรงเรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีตรวจสอบประเมินผลแบบมีส่วนร่วม มีแนวทางแบบร่วมมือในการรับมือกับปัญหาสำหรับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในองค์กร และมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือภายในโรงเรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นทีม

สุขภาพองค์กร (Organization Well-Being) หมายถึง องค์กรที่ส่งเสริมสนับสนุนและสามารถกระตุ้นใจ สร้างความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้ทุกคนในองค์กรสร้างความรู้สึกให้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กรพร้อมปฏิบัติภารกิจขององค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางสำคัญในการสร้างความสุขจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคม ทรัพยากรด้านสุขภาพในที่ทำงาน รวมถึงการเชื่อมโยงกับชุมชนและความคิดเห็นของครูที่มีต่อสุขภาพในองค์กร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 องค์ประกอบดังนี้

สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน (The Physical Work Environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่ทำงาน สถานศึกษามีมาตรการการรักษาความปลอดภัยเป็นอย่างดี ทำให้รู้สึกปลอดภัยในการทำงานถึงการการเดินทางไป-กลับจากการปฏิบัติงาน และเมื่อออกไปปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน นอกจากนี้ยังมีการจัดบรรยากาศในห้องเรียนเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนสำหรับการทำหน้าที่ที่มีเพียงพอ ทันสมัย เอื้อต่อการทำงาน และมีระบบสาธารณูปโภคเพียงพอและสะดวกต่อการทำงาน

สภาพแวดล้อมทางสังคมในการทำงาน (The Psychosocial Work Environment) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถรับรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง และเพื่อนร่วมงานมีความรู้สึกรักและผูกพัน กับบุคคลที่ทำงานร่วมกันเปรียบเสมือนพี่น้อง มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันเพื่อสร้างความสามัคคีและความเป็นหนึ่งเดียวกัน มีความเอื้ออาทร และห่วงใยต่อเพื่อนร่วมงาน มีความสามัคคี ช่วยเหลือกันทำงาน โดยให้ความช่วยเหลือกับเพื่อนร่วมงานที่ร้องขอหรือประสบปัญหา และพร้อมที่จะเสียสละช่วยเหลือทุกครั้งที่ต้องการหรือเพื่อนร่วมงาน ประสบปัญหา โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีการพูดคุยกับผู้บริหาร และเพื่อนร่วมงานเพื่อแลกเปลี่ยนปัญหา และถ่ายทอดประสบการณ์ในการทำงานระหว่างกัน

ทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพในที่ทำงาน (Personal Health Resources in the Workplace) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อย มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความพร้อมในการทำงาน มีอารมณ์ และความคิดด้านบวกเมื่อเจอกับปัญหา นอกจากนี้ยังมีวิธีการผ่อนคลาย และจัดการกับความเครียดได้อย่างเหมาะสม โดยมีเวลาในการทำกิจกรรม เพื่อการผ่อนคลาย เช่น ดูหนัง ฟังเพลง เป็นต้น

การเชื่อมโยงกับชุมชน (Enterprise Community Involvement) หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสนับสนุนนโยบายของสถานศึกษาในด้านช่วยเหลือและพัฒนาสาธารณประโยชน์ต่อสังคม รู้สึกว่าการปฏิบัติงานสอนของสถานศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ได้รับการยอมรับจาก

ผู้ปกครองและชุมชนจากการปฏิบัติงาน โดยผู้ปกครองมีความเข้าใจที่ดีต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ได้รับการสนับสนุนการนำความรู้ประยุกต์ใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม และมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน

บุคลากรทางการศึกษา (Educational personnel) หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษาซึ่งทำหน้าที่ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ การบริหารการศึกษาและปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษา (School administrators) หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่บริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

ครู (Teacher) หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

สถานศึกษา (School) หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกเป็นประเด็น ดังนี้

1. ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ศศิตา เพลินจิต (2558) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะภาวะผู้นำการบริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ ของการทำงานความรับผิดชอบส่วนตัวและความยืดหยุ่นในบริบทส่วนตัวทั้งที่ทำงานและชุมชนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในทุกด้านมุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะและความรู้ทางปัญญาเพื่อการพัฒนาและเป็นผู้ริเริ่มเปิดรับมุมมองใหม่ ๆ ที่หลากหลายเพื่อความก้าวหน้าในอนาคตการจัดการผ่านทางมัลติมีเดียที่มีประสิทธิภาพเพื่อประสิทธิภาพเชิงสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับ อรสา มาสิงห์ (2560) ให้ความหมายไว้ว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะที่ผู้บริหารต้อง มีการวางแผน มีการสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง ตลอดจนมีทักษะในการสื่อสาร คือ มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักสร้างแรงจูงใจ มีทักษะการแก้ปัญหาที่ดี เช่นเดียวกับ ศิริธราภรณ์ สังสทชาติ (2561) ให้ความหมายไว้ว่าทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นความสามารถหรือเป็นกระบวนการที่เป็นปฏิสัมพันธ์ศาสตร์และศิลป์ในการจูงใจคนโน้มน้าวให้ทำตามระหว่างผู้นำและผู้ตามซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ สามารถปรับปรุงใช้ในการศึกษาและใช้ในการดำเนินชีวิต ดังนั้น ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการทำงานริเริ่มสร้างสรรค์ด้านการสื่อสารเปิดรับมุมมองใหม่ ๆ และสามารถนำความรู้ความชำนาญมาปฏิบัติงานบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพโดยผ่านกระบวนการบริหารอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ไปสู่เป้าหมายและเป็นที่ยอมรับของชนทั่วไป การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 ซึ่ง กุลจิรา รักชนกร (2563) ได้ทำการศึกษากรอบแนวคิดในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านวิสัยทัศน์ และทักษะด้านความร่วมมือ

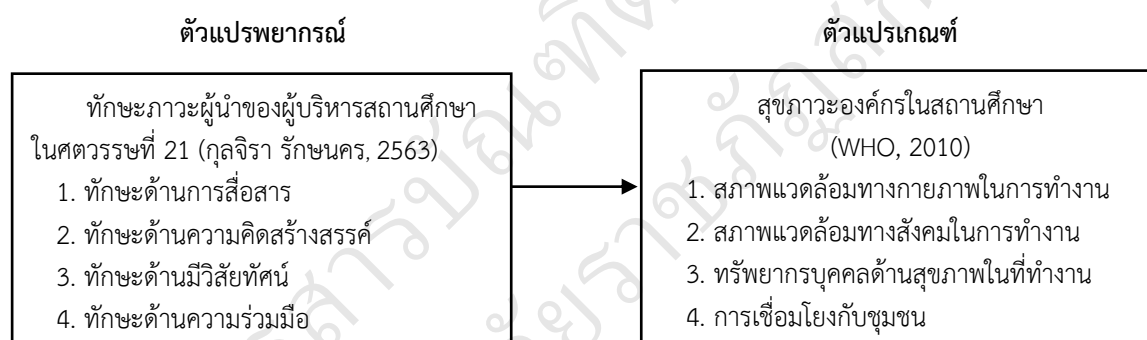
2. สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา

ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา (2551) ให้ความหมายไว้ว่า สุขภาวะองค์กร หมายถึง องค์กรที่ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานทั้งด้านกายภาพและสุขภาพจิต การจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้น มีความสะดวกสบายในการทำงานการพัฒนาทักษะความรู้ของบุคลากรย่อมนำไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานกิจกรรมเสริมสร้างสุขภาวะเน้นบุคลากรเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความผูกพันกันเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดีมีคุณธรรม สร้างความสามัคคีกันว่าสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร สอดคล้องกับที่ ชาญวิทย์ วสันต์ธนรัตน์ (2551) ให้ความหมายไว้ว่า สุขภาวะองค์กร หมายถึง องค์กรที่รู้จักปรับเปลี่ยนให้อยู่กับโลกการทำงานกันอย่างมีความสุข บุคลากรผูกพันกับองค์กร มีความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ผลผลิตของงานเพิ่มพูนขึ้น บุคลากรได้เรียนรู้จักคุณค่าของตัวเอง เป็นผู้นำการทำงาน

งานไม่ใช่งานนำคน และเข้าใจถึงคุณค่าของสินค้าและบริการนั้นให้ความสำคัญที่กับบุคลากรยึดคนให้อยู่กับองค์กร ไม่ใช่ส่งเสริมตัวเลขเงินเดือนหรือสวัสดิการอย่างเดียว แต่คือ ส่งเสริมการทำงานอย่างมีความสุข ต่อมาเจษฎา นกน้อย และณัฐดิโรจน์นิตติกุล (2553) ให้ความหมายไว้ว่าสุขภาวะองค์กร หมายถึง องค์กรที่มีโครงสร้างในการปฏิบัติงานที่ยืดหยุ่นสามารถปรับตัวได้ตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม มีแนวปฏิบัติและบรรยากาศที่เอื้อต่อการดำเนินงานทำให้สามารถบรรลุถึงเป้าหมายในขณะเดียวกันให้ความสำคัญต่อการตอบสนองความต้องการของบุคลากรและผู้มีส่วนได้ประโยชน์ กล่าวโดยสรุปสุขภาวะองค์กร คือ องค์กรที่ส่งเสริมสนับสนุน และสามารถกระตุ้น จูงใจ สร้างความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้ทุกคนในองค์กร สร้างความรู้สึกรักให้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร พร้อมปฏิบัติภารกิจขององค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีแนวทางสำคัญในการสร้างความสุขจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางสังคมทรัพยากรด้านสุขภาพในที่ทำงาน รวมถึงการเชื่อมโยงกับชุมชน ซึ่งองค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2010) กล่าวว่าสุขภาวะองค์กร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน สภาพแวดล้อมทางสังคมในการทำงาน ทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพในที่ทำงาน และการเชื่อมโยงกับชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์องค์ประกอบจาก เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ผู้วิจัยได้มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2566 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 71 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 745 คน รวมทั้งสิ้น 816 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี, 2566)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2566 เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอน (finite population) จึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 23 คน และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 246 คน และใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) เป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มเป็น 6 อำเภอ ตามสัดส่วนประชากรของแต่ละอำเภอ และใช้การเทียบบัญญัติไตรยางศ์ เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

โดยแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยมีค่าเท่ากับ 1.00 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.42–0.90 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. วิธีรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากภาควิชามหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี เพื่อขอความร่วมมือให้ครูในสังกัด ตอบแบบสอบถาม ซึ่งการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้จะเป็นไปด้วยความสมัครใจ และมีสิทธิตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัยได้โดยอิสระ

3.2 ผู้เข้าร่วมวิจัยตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ ขอให้ผู้เข้าร่วมวิจัยสแกน QR Code เพื่อเข้าทำแบบสอบถามออนไลน์ ผ่าน Google Forms โดยจะใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม ประมาณ 20 นาที

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงความถี่ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีโดยรวมและรายด้าน แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ภาพรวม

ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	แปลผล
1	ทักษะด้านการสื่อสาร	4.50	0.43	มาก	1
2	ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์	4.48	0.46	มาก	2
3	ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์	4.47	0.43	มาก	3
4	ทักษะด้านความร่วมมือ	4.46	0.43	มาก	4
รวมเฉลี่ย		4.48	0.39	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D.=0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ทักษะด้านการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.50$, S.D.= 0.43) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.48$, S.D.= 0.46) ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.47$, S.D.= 0.43) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ทักษะด้านความร่วมมือ ($\bar{x} = 4.46$, S.D.= 0.43)

ผลการวิเคราะห์สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมและรายด้าน แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ภาวรวม

สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	แปลผล
1	สภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน	4.51	0.46	มากที่สุด	3
2	สภาพแวดล้อมทางสังคมในการทำงาน	4.48	0.47	มาก	4
3	ทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพในที่ทำงาน	4.52	0.51	มากที่สุด	2
4	การเชื่อมโยงกับชุมชน	4.55	0.46	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย		4.52	0.41	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ ได้แก่ ด้านการเชื่อมโยงกับชุมชน ($\bar{x} = 4.55$, S.D.= 0.46) ด้านทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพในที่ทำงาน ($\bar{x} = 4.52$, S.D.= 0.51) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน ($\bar{x} = 4.51$, S.D.= 0.46) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในการทำงาน ($\bar{x} = 4.48$, S.D.= 0.47)

การวิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ภาวรวม

ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	β	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	.905	.181		5.001*	.000
ทักษะด้านการสื่อสาร (X_1)	-.022	.063	-.023	-.345	.730
ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2)	.169	.061	.187	2.773*	.006
ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ (X_3)	.480	.070	.502	6.838*	.000
ทักษะด้านความร่วมมือ (X_4)	.181	.054	.189	3.356*	.001

$R = .791$, $R^2 = .625$, Adjust $R^2 = .620$, F-Value = 110.198, S.E. = .255

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการคือ ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ (X_3) ทักษะด้านความร่วมมือ (X_4) และ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) ในการทำนายสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี เท่ากับ .791 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ .625 หมายถึง ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ (X_3) ทักษะด้านความร่วมมือ (X_4) และ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) สามารถทำนายสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ได้ร้อยละ 62.5 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .620 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .255

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปแบบคะแนนดิบได้ ดังนี้

$$Y' = .905^{**} + .480*(X_3) + .181*(X_4) + .169*(X_2)$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$Z'y = .502^{**}(Z_3) + .189*(Z_4) + .187*(Z_2)$$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยทักษะด้านการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ และทักษะด้านความร่วมมือ ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ได้มีการนำเทคโนโลยี รวมถึงสื่อต่าง ๆ มาใช้เหมาะสมกับการดำเนินงานของสถานศึกษา อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาแนวคิดในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการใหม่ ไม่ยึดติดแนวคิดแบบเดิม มีการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษานำผลการปฏิบัติงานที่ประสบผลสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีภายในองค์กร และยังส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารู้จักในการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม จึงส่งผลให้ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อนัญญา ปัจยะโคทา (2566) ได้ทำวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอท่าตะโก เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ตามหลักคุณธรรม พบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เป็นความสามารถในการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ มีทิศทางชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศการทำงาน ได้ มีความสร้างสรรค์เปิดรับมุมมองใหม่ ๆ สามารถนำความรู้ความชำนาญการปฏิบัติงานแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนรับผิดชอบงานร่วมกันของบุคลากรมีเป้าหมายทิศทางเดียวกัน ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการเชื่อมโยงกับชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทรัพยากรบุคคลด้านสุขภาพในที่ทำงาน ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพในการทำงาน และด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูและบุคลากรทางการศึกษารู้สึกว่าสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานทั้งด้านกายภาพและสุขภาพจิต มีการจัดสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดีขึ้น มีความสะดวกสบายในการทำงาน อีกทั้งบุคลากรยังมีความรัก ความสามัคคี ความผูกพันกันเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต ทำให้มีการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับ นาถอนงค์ เตียเจริญ (2559) ได้ทำวิจัย เรื่อง สุขภาพองค์การของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็นอำเภอลำตาบาก จังหวัดสระแก้ว พบว่า สุขภาวะองค์กรเป็นสภาวะการปฏิบัติงานในองค์กรตามภารกิจ และการได้ตอบสนองการกระทำที่สำคัญของระบบสังคมด้านการปรับตัว การทำให้บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการและการรักษาระเบียบแบบแผนขององค์กรทำให้องค์กรพร้อมที่จะอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในระบบสังคมได้อย่างเหมาะสมและมีโอกาสที่ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้องค์กรมีการพัฒนาความก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน

3. ผลการวิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี พบว่า ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทักษะด้านมีวิสัยทัศน์มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ มีทิศทางชัดเจนสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ทำให้บุคลากรทุกคนมุ่งมั่นไปยังเป้าหมายร่วมกัน นอกจากนี้ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนยังช่วยให้บุคลากรทำงานอย่างมีทิศทางและมีความมั่นใจมากขึ้น ลดความสับสนในเรื่องของหน้าที่และบทบาทในองค์กร ส่งผลให้สุขภาวะขององค์กรดีขึ้น เนื่องจากทุกคนเข้าใจจุดมุ่งหมายและทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ จันทร์จิรา พรหมเมตตา และคณะ (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านเทคนิคที่มีความเกี่ยวข้องกับทักษะด้านการมีวิสัยทัศน์ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ลำดับต่อมาทักษะด้านความร่วมมือส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษามีความสามารถในการการสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งการทำงานร่วมกันสามารถส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความคิด แก้ไขปัญหา และพัฒนาการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อบุคลากรในสถานศึกษารู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนและทำงานในบรรยากาศที่เป็นมิตร ความเครียดและความกดดันก็จะลดลง สุขภาวะขององค์กรก็จะดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ ความร่วมมือที่ดีช่วยเพิ่มความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน ซึ่งมีผลให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุขและประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ Reyes, Reyes & Selorio (2023) ได้ทำวิจัย เรื่อง ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง พบว่า หัวหน้าฝ่ายวิชาการมีทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ในระดับมาก โดยเฉพาะปัจจัยเกี่ยวกับทักษะด้านการสร้างความร่วมมือยังช่วยสร้างให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูงได้ และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำความคิดสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในงาน ซึ่งจะส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการคิดและทำสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีและวิธีการทำงานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความคิดสร้างสรรค์สามารถช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้บุคลากรรู้สึกมั่นใจในความสามารถของตนเองและสามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้สุขภาวะในองค์กรในสถานศึกษาดีขึ้น สอดคล้องกับ ชาลี เปี่ยมพลอย และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมมงคล (2567) ได้ทำวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ภาวะผู้นำด้านการบริหารบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา ดังนั้น หน่วยงานบังคับบัญชา จึงควรมีนโยบายส่งเสริม เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน อำนาจความสะดวกให้กับบุคลากรในองค์กรในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกายและด้านจิตใจ คำนึงถึงการมอบหมายงานให้กับคนในองค์กรตามความสามารถและความถนัดของบุคคลเพื่อให้การดำเนินงานภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จจากการให้ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะด้านการสื่อสารไม่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรต้องได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะด้านการสื่อสารเพื่อให้เกิดการสื่อสารภายในองค์กร ซึ่งการสื่อสารที่ดีอาจช่วยในกระบวนการทำงาน และจะส่งผลให้เกิดสุขภาวะในสถานศึกษาดีขึ้น ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของ จันทรจิรา พรหมเมตตา และคณะ (2562) ได้ทำวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ปัจจัยด้านการสื่อสารส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัย พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี มี 3 ตัวแปร จึงได้นำปัจจัยดังกล่าวมาหาแนวทางในการพัฒนาซึ่ง ได้แก่ 1) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาวิสัยทัศน์ โดยจัดกิจกรรมที่เน้นการฝึกคิดเชิงกลยุทธ์ การตั้งเป้าหมายระยะยาว และการวางแผนเชิงนวัตกรรมที่ตอบโจทย์บริบทของสถานศึกษาในอนาคต 2) ทักษะด้านความร่วมมือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างระบบสนับสนุนการทำงานร่วมกันโดยมีการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ เช่น ระบบประชุมออนไลน์ หรือแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา 3) ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการใช้เครื่องมือเชิงนวัตกรรม เช่น Design Thinking หรือ Mind Mapping ซึ่งองค์ความรู้ใหม่นี้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และเป็นแนวทางที่ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ในการวางแผนบริหารจัดการเพื่อให้เกิดสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สรุป

จากการศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี เพื่อศึกษาสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี และเพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัย พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ได้แก่ ทักษะด้านมีวิสัยทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ และทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทั้งจากผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียน หรือการบริหารงานในระดับต่าง ๆ ซึ่งสามารถช่วยให้เกิดสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านทักษะด้านความร่วมมือมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมทักษะภาวะผู้นำด้านความร่วมมือ โดยส่งเสริมการทำงานร่วมกันในทีมงานภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความสามัคคีและลดความขัดแย้งภายในองค์กร อีกทั้งยังช่วยให้บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันมากขึ้น ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในการทำงานเป็นทีม

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า สุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมในการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาวะองค์กรด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมของการทำงาน โดยการเพิ่มมาตรการในการรักษาความปลอดภัยภายในสถานศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษารู้สึกมีความปลอดภัยในระหว่างการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังควรจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร การเสริมสร้างความร่วมมือในทีมงานซึ่งมีผลทำให้การทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 จากผลการศึกษา พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความร่วมมือและด้านความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการพัฒนาวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน โดยการกำหนดเป้าหมายในการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ควรดำเนินการพัฒนากระบวนการทำงานเป็นทีม ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคลากร และควรจัดสรรทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน เช่น การจัดพื้นที่ที่เอื้อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างเปิดกว้าง และการส่งเสริมให้บุคลากรมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวคิดใหม่ ๆ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ซึ่งยังไม่ครอบคลุม ผู้ที่สนใจ จึงควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมองค์กร การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถส่งเสริมสุขภาวะองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสุขภาวะองค์กรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบกับ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงแนวทางในการสร้างสุขภาวะองค์กรให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลจิรา รักชนคร. (2563). การศึกษากรอบแนวคิดในการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21. *Journal of Modern Learning Development*, 5(2), 274–282.
- จันทร์จิรา พรหมเมตตา วันทนา อมตารียกุล และนวัตร หอมสิน. (2562). ทักษะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. *พินเนศวรสาร*, 15(1), 167–188.
- เจษฎา นกน้อย และณัฐภูมิ โรจน์นิตติกุล. (2553). *นวัตกรรมการจัดการความรู้และการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญวิทย์ วสันต์ธนรัตน์. (2551). องค์กรแห่งความสุข ด้วยความสุข 8 ประการ. เข้าถึงได้จาก <https://www.doctor.or.th/article/detail/5572>. 17 เมษายน 2567.
- ชาลี เปี่ยมพลอย และภูมิพัฒน์ รักพรมมล. (2567). ภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 6(3), 114–127.
- ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา. (2551). *การศึกษาคุณภาพชีวิตคนทำงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัฐนันท์ อยู่สีมารักษ์ และสามารณ บุญรัตน์. (2561). ภาวะผู้นำกับการสร้างและการพัฒนาองค์กรท้องถิ่นแห่งความสุข. *วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์*, 2(1), 1–14.
- นาถอนงค์ เตียเจริญ. (2559). *สุขภาพองค์การของโรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา สังกัดเทศบาลเมืองวังน้ำเย็นอำเภอบึงนาราง จังหวัดสระแก้ว*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุสรา พูลสุด, สุดารัตน์ สารสว่าง และมิชัย ออสุวรรณ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(2), 72–85.
- บุษยามาศ ผาดี. (2563). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1*. การค้นคว้าอิสระ ค.ม. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ศิริราชรงค์ สังสหาดี. (2561). *การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี. (2566). *สารสนเทศทางการศึกษา*. สิงห์บุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี.
- อนัญญา ปัจยะโคทา. (2566). *แนวทางการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอท่าตะโกเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ตามหลักคุณธรรม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อภิรักษ์ บุญผาชื่น. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม: การขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 4(3), 205–216.
- อรสา มาสิงห์. (2560). *การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- Reyes III, R. C., Reyes, J. P., & Selorio, A. B. (2023). 21st Century leadership skills of academic heads towards high-performance organization framework. *Docens Series in Education*, 5, 58–80.
- World Health Organization. (2010). *WHO Healthy Workplace Framework and Model: Background and Supporting Literature and Practice*. World Health Organization.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.